Govor predsjednice Europskog parlamenta Roberte Metsole na izvanrednom sastanku Europskog vijeća od 30. i 31. svibnja 2022. u Bruxellesu

Dragi kolege,

ono što smo dosad postigli već je samo po sebi bez presedana. Držali smo se zajedno i odgovorili ujedinjeno, iznenadivši tako čak i najveće cinike.

Javno je mnijenje za sada na našoj strani. Naši su građani otvorili svoje domove i svoja srca za 6 milijuna Ukrajinaca. Velika većina naših građana prihvatila je da postoji cijena koju treba platiti za rat te su zahtijevali snažan odgovor.

Ono što me sada brine jest što će se dogoditi kada se ta situacija neizbježno promijeni. Što kada nas takozvani „učinak CNN-a" na rat, zajedno s ruskim dezinformacijama i netočnim informacijama, stavi pod povećani pritisak ili ako cijene i dalje ostanu visoke.

Moramo ostati nepokolebljivi i početi planirati naš dugoročni angažman u toj regiji koji nadilazi hitno pružanje pomoći Ukrajini. Europa mora biti i ostati predvodnica.

Upoznati ste sa stajalištem Parlamenta o zahtjevu Ukrajine za članstvo u EU-u. Status države kandidatkinje Ukrajini će dati nadu. Njime će se Ukrajini otvoriti vrata za sudjelovanje u različitim programima te će joj se dati prostor i vrijeme za provedbu reformi. To nije brzinsko rješenje niti bismo trebali stvarati predodžbu da jest. Status kandidatkinje, tj. realna perspektiva, ima snagu preobraziti zemlje, vidjeli smo to u slučaju mnogih koji su sada s nama za istim stolom. Vidjeli smo to i u Albaniji i Sjevernoj Makedoniji, kojima, napomenimo, dugujemo konkretne odgovore.

Ukrajini je sada potrebna nada i perspektiva, u suprotnom ćemo prisiliti Kijev da se okrene drugdje.

Nalazimo se u trenutku kada EU mora postati stvarna svjetska sila demokracije, koja vijori zastavu liberalnih demokracija u svijetu koji postaje sve složeniji i opasniji.

Nitko ne tvrdi da će to biti lako, pa čak ni jednostavno, ali vrijedno je truda.

Kad je riječ o sankcijama, Komisija je s punim pravom bila odvažna, a sada je potrebno još i više. Doista se nadam da će se danas postići dogovor, jer si alternativu ne možemo priuštiti. Cilj nam i dalje mora biti da se oslobodimo ovisnosti o ruskim energentima Ne smijemo biti ti koji će popustiti, a postoji granica u pogledu toga koliku si fleksibilnosti možemo dozvoliti a da ne izgubimo kredibilitet u očima naših građana i ispadnemo slabi u odnosu na Rusiju koja, toga smo svjesni, ne oprašta slabosti.

A prijatelji Lukašenko i Putin dvije su strane iste medalje. Sankcije protiv Rusije moraju ići u paketu sa sankcijama protiv Bjelarusa. Po tom pitanju trebali bismo biti čvrsti. Oni koji su žrtvovali sve za demokratski Bjelarus i koji u nama traže potporu sada nas ponovno trebaju.

Pritisak koji je ruska invazija stavila na globalne lance opskrbe hranom iznimno zabrinjava. Taj problem nadilazi europske granice. Nije nemoguće da će svijet biti suočen s istinskom gladi. Ako Ukrajina ne bude mogla obrađivati svoja polja, doći će do globalnog višegodišnjeg manjka hrane.

Rusija to zna i time ucjenjuje svijet, dok istovremeno puni vlastite silose ukradenom ukrajinskom pšenicom i žitaricama. Hitno moramo pronaći načine da prebacimo žito iz Ukrajine u područja u svijetu kojima je to najpotrebnije. Moramo povećati „trake solidarnosti", kako je najavila Europska komisija, te razmotriti i druge mogućnosti za transport žita.

Rat u Ukrajini ubrzao je neizbježno. Moramo biti u stanju osigurati svoju energetsku neovisnost. Komunikacija RePowerEU važan je korak koji će doprinijeti brzom smanjenju ovisnosti Unije o uvozu ruskog plina, nafte i ugljena te ubrzavanju zelene tranzicije.

Sveobuhvatni cilj energetske autonomije po meni je odlučujući čimbenik.

Postizanje ciljeva zelenog plana najbolji je način da se othrvamo toksičnim ovisnostima o nepouzdanim partnerima.

Kad je riječ o tržištima plina i električne energije, trebali bismo brzo djelovati u oba sektora sa zajedničkim ciljem zaštite europskih kućanstava od velikih fluktuacija cijena. Trebali bismo raditi na razvoju zajedničkih mehanizama i platformi za kupnju plina te optimizirati naše tržište električne energije kako bismo se zaštitili od budućih nestabilnosti cijena. Brzi dovršetak pregovora o zahtjevima za skladištenje plina pokazuje da možemo ostvariti potrebne rezultate, no potrebno je još više.

Naša ulaganja u energiju i zelenu tranziciju moraju se smatrati pitanjem sigurnosti kao i pitanjem zaštite okoliša, zbog čega je paket „Spremni za 55 %" toliko bitan.

Naša sigurnost i obrana ubrzano postaju egzistencijalno pitanje. Moramo imati na raspolaganju instrumente za vlastitu obranu, a to možemo postići samo ujedinjenim snagama. Sve se svodi na to da moramo raditi na suradnji, interoperabilnosti i učinkovitijem udruživanju resursa.

Moramo reagirati, i možemo to učiniti tako što će se naše aktivnosti nadovezati na aktivnosti NATO-a a ne biti mu konkurencija.

To će imati utjecaj na proračun. Bit će potrebno povećati naše proračune za obranu te moramo vidjeti kako bolje preusmjeriti zajednička sredstva u jačanje naših obrambenih sposobnosti.

Na kraju, par riječ o gospodarskoj fleksibilnosti. Odobravanje opće klauzule o odstupanju od naših fiskalnih pravila do kraja 2023. može biti korisno u kratkoročnom razdoblju s obzirom na razvoj događaja nakon COVID-a, rat na našem pragu i našu aktualnu energetsku tranziciju. U isto vrijeme, ne smijemo dopustiti da prekomjerni dug ograniči potencijal budućih generacija. Tu ravnotežu i odgovornost moramo shvatiti ozbiljno.

Europi je potrebno naše vodstvo. Način na koji ćemo reagirati u narednim mjesecima odredit će našu zajedničku budućnost. Europski parlament spreman je konstruktivno odraditi svoj dio zadatka.

Hvala!